

Kuidas tuvastatakse praktikas vaktsiinikahjustusi?

08.03.2022

Riigikogu sotsiaalkomisjoni istung

Riina Kütt

MTÜ Ikkagi Inimesed

[Tartu Ülikooli lehel "Teadlaste vastused koroonaküsimustele"](#) on küsimus "Kas vaktsiin võib tekitada autoimmuunhaigust?" ja vastus Kai Kisand, rakulise immunoloogia professor: *Viirusi peetakse mitme autoimmuunhaiguse vallandajaks. Nad püsivad suhteliselt vaikselt peidus, nii et immuunsüsteem neist täielikult lahti ei saa, ja stimuleerivad immuunsüsteemi nii, et oma koed saavad kahjustada. Teine võimalus on see, et viirusel ja oma rakkudel on sarnaseid komponente. Sellist ristreageerimist, mida nimetatakse ka molekulaarseks mimikriks, tuleb ette, aga õnneks mitte väga sageli. **Seetõttu on teoreetiliselt võimalik, et seda, mida põhjustab viirushaigus, võib tekitada ka vaktsiin.***

Adverse Events of Special Interest (AESI)

COVID-19 mRNA vaccine study C4591001 did not pre-specify AESI however, Pfizer utilizes a dynamic list of TME terms to be highlighted in clinical study safety data review. TMEs include events of interest due to their association with COVID-19 and terms of interest for vaccines in general and may include Preferred Terms, High Level Terms, High Level Group Terms or Standardised MedDRA Queries.

For the purpose of the RMP and summary safety reports, an AESI list was defined taking into consideration the available lists of AESIs from the following expert groups and regulatory authorities:

Brighton Collaboration (SPEAC)⁹¹

- ACCESS protocol⁹²
- US CDC (preliminary list of AESI for VAERS surveillance)⁹³
- MHRA (unpublished guideline).

The AESI list is comprised of medical conditions to allow for changes and customisations of MedDRA terms as directed by AE reports and the evolving safety profile of the vaccine. The terms searched in the safety database to identify cases of potential AESIs are presented by body system (e.g. Cardiovascular, Hepatic, Respiratory, etc.) when possible for ease of presentation. Medical concepts that are captured in the AESI list include:

- Immune and Autoimmune mediated events that are of interest for all vaccinations
- Events associated with severe COVID-19

The AESIs are taken in consideration for all routine and additional pharmacovigilance activities.

Autoimmuunhaiguste diagnostika. Arsti meelespea. Näidustus: kahtlus autoimmuunhaigusele.

Synlab.

Organspetsiifilised autoimmuunhaigused

I tüüpi diabeet
Hashimoto türeoidiit
Graves'i haigus
Goodpasture'i sündroom
Pernitsioosne aneemia
Primaarne biliaarne tsirroos
Myasthenia gravis
Dermato-/polümüosiit
Vaskuliidid
Reumatoidartriit
Süsteemse sidekoehaiguse segavorm (MCTD)
Süsteemne skleroos
Süsteemne erütematoosne luupus

Süsteemsed ehk mitteorganspetsiifilised autoimmuunhaigused

Autoimmuunuuringud

SÜSTEEMSED SIDEKOEHAIGUSED, VASKULIIDID

- **Tuumavastane IgG**, ANA HEP-2 (S-ANA HEP-2 tiitr) - esmane sõeluuring süsteemse sidekoehaiguse kahtlusel.
- **Süsteemsete sidekoehaiguste IgG** (segu II: U1RNP, SS-A/Ro, SS-B/La, centromere B, Scl-70, Jo-1, fibrillar, RNA Pol III, Rib-P, PM-Scl, PCNA Mi-2 Sm, DNA), lühend: S-CTD IgG mix 2.
- **Süsteemsete sidekoehaiguste IgG paneel III** (U1 RNP, Sm, SSA/Ro, Ro52, SSB/La, Scl70, PM-Scl, Jo1, CentrB, PCNA, dsDNA, Nucleos, Histone, Rib P Prot, AMA M2, DFS70), ANA tüpiseerimine bloti meetodil, lühend: S-CTD IgG paneel III.
- **ENA IgG paneel** (Sm, U1RNP, SSA/Ro, SSB/La, Scl70, Jo1, CentrB vastased IgG antikehad), kus igale autoantikehale antakse kvantitatiivne tulemus.
- **dsDNA IgG QN** (S-dsDNA IgG QN)
- **SSA/Ro IgG QN** (S-SSA/Ro IgG QN)
- **SSB/La IgG QN** (S-SSB/La IgG QN)
- **Sm IgG QN** (S-Sm IgG QN)
- **U1 snRNP IgG QN** (S-U1 snRNP IgG QN)
- **Jo1 IgG QN** (S-Jo1 IgG QN)
- **Scl70 IgG** (S-Scl70 IgG QN)
- **Tsentromeeri IgG QN** (S-Centr IgG QN)
- **Fibrillar IgG QN** (S-Fibrillar IgG QN)
- **RP III IgG QN** (S-RP III IgG QN)
- **Rib P Prot IgG QN** (S-Rib P Prot IgG)
- **PM/Scl IgG QN** (S-PM/Scl IgG)
- **PCNA IgG QN** (S-pCNA IgG)
- **Mi2 IgG QN** (S-Mi2 IgG)
- **Neutrofiilide tsütoplasma IgG paneel**, ANCA IgG paneel III (cANCA, pANCA), (S-ANCA IgG paneel III)
- **pANCA IgG** (S-pANCA IgG)
- **cANCA IgG** (S-cANCA IgG)
- **Müeloperoksüdaasi IgG**, MPO IgG QN (S-MPO IgG QN)
- **Proteinaas 3 IgG**, PR3 IgG QN (S-PR3 IgG QN)
- **Kardioliipiini IgG**, ACLA IgG QN (S-ACLA IgG QN)
- **Beeta-2-glükoproteiin 1 vastane IgG**, b2-GP1 IgG QN (S-b2-GP1 IgG QN)
- **CCP IgG QN** (S-CCP IgG QN)
- **Reumatoidfaktor** (S-RF)
- **HLA-B*27 DNA** (B-HLA-B*27 DNA)
- **Müosiitide IgG paneel** (Mi2, Ku, PL7, PL12, Jo-1, PM/Scl75, PM/Scl100, EJ, OJ, SRP, Ro52), lühend: S-Myositis IgG paneel

AUTOIMMUUNSED MAKSAHAIGUSED, AUTOIMMUUNNE GASTRIIT

- **Mitokondriaalne IgG**, AMA IgG tiiter (S-AMA IgG tiitr)
- **Silelihashkoe antikehad**, SMA IgG tiiter (S-SMA IgG tiitr)
- **Maksa- neeru mikrosoomide antikehad**, LKMA Ab (S-LKMA Ab)
- **Parietaalrakkude IgG**, PCA IgG (S-PCA IgG)

Kui Teie raviarst on arvamusel, et Teil tekkinud terviserike on vaktsiinist ning see terviserike on tõsine, siis on arst kohustatud sellest Ravimiametile teatama (RavS § 78⁶ lg 4).

Kui arst ei ole selles veendunud või kindel, siis arstil ei ole kohustust teatada.

Lugupidamisega,

Maia Uusküla

Ravimiohutuse osakonna juhataja

Ravimiamet

Tel +372 737 4140

www.ravimiamet.ee

Kokkuvõtvalt:

- COVID vaktsiinid võivad esile kutsuda autoimmuunse geneesiga haigusseisundeid.
- COVID vaktsiinide põhjustatud autoimmuunhäired kuuluvad vaktsiinide riskijuhtimise plaanide kohaselt erilise huvi ja tähelepanu alla.
- Autoimmuunhaiguste avaldumise sümptomid on erinevad ja seetõttu on autoimmuunse geneesiga haigusseisundeid väga raske diagnoosida.
- Massvaktsineerimise tõttu oleme olukorras, kus ravimindutseeritud autoimmuunse geneesiga harva esinevate kõrvaltoimete esinemise tõenäosus on märkimisväärselt suurem kui ollakse nõ harjunud.
- Haigekassa ei rahasta perearstidele autoimmuunhaiguste diagnoosimiseks vajalikke uuringuid.
- Kui perearst ei tuvasta objektiivset leidu, ei pruugi ta patsienti eriarstile üldse suunata.
- Enamikul meie MTÜ liikmetest ei ole autoimmuunhaiguste diagnoosimiseks vajalikke analüüse tehtud – ka mitte eriarstide poolt.
- Ravimiameti seisukoht, et arstid peaksid kõrvaltoimetest raporteerimiseks olema veendunud või kindlad, et tervisehäire on tingitud vaktsiinist, ei ole kooskõlas Ravimiseadusega. Selline olukord ei toeta tõenduspõhiste otsuste tegemiseks vajalike andmete laekumist ega patsientidele vajalikku diagnoosi ja ravini jõudmist.
- Viisil, kuidas praegu toimub vaktsiinikahjustuste diagnoosimine ja nendest raporteerimine tekitab vaktsineerimise kõrvaltoimete all kannatajatele täiendavaid traumaatilisi kogemusi.

LUGU 1

Naine, 38a
Vaktsiin: **AstraZeneca**
1 doos: 08.03.2021

VAHETULT EELNEVAD/KAASUVAD HAIGUSED:

- Puuduvad. Enne vaktsiini väga sportlik, energiline, terve, sh puudusid eelsoodumused ja kokkupuuted alltoodud seisunditega.

SÜMPTOMID:

- Vahetult palavik ja peavalu. Alates 10ndast päevast peale vaktsiini **igapäevased tugevad migreenilaadsed peavalud** koos silmade valgustundlikkusega. Hooti südamepekslemine, hingeldamine.
- 1-2 kuu jooksul välja arenenud **närvivalud üle kogu keha, lihaskangus ja -nõrkus, pidev valulikkus**, sh valu käimisel. Kaasuvad vereringehäired, jalgade-käte külmetamine, väsimus, kurnatus, jõuetus.

DIAGNOOSID:

- 06.04.2021: COVID-vaktsiinijärgne komplitseeritud migreen (kestus 4,5 kuud), **tänaseks paranenud**
- 12.08.2021: Polüneuropaatia (Peenkiudude neuropaatia, närvikahjustused kätes-jalgades), **tänaseni kestev**
- 06.01.2022: Kiudsidekoe (kõõluskinnituste) fibromüalgia, **tänaseni kestev**
- 06.01.2022: Krooniline talumatu valu, **tänaseni kestev**
- 01.12.2021: kaasuv depressioon, **tänaseni kestev**

HETKESEIS:

- Kokku 5 kuud haiguslehel. Kinnitatud "Osaline töövõimetus" (üritab 0,8 koormusega siiski tööl käia)
- Saab valuravi ning füsioteraapiat (seni tulemusteta). Elukvaliteet tugevalt kannatanud.

VAHETULT EELNEVAD/KAASUVAD HAIGUSED:

- Kilpnäärme suur sõlm vasak sagar; parema õlaliigese algav artroosi tunnused (sel ajal veel tuvastamata), madal HGB tase. Enne vaktsineerimist tegin regulaarselt sporti, energiline, rõõmus, ei esinenud ühtegi allpool järgnevat sümptomit.

SÜMPTOMID:

- Peale vaktsiini: külmavärinad; terav kõhuvalu; veritsus; urineerimine väga valus; suured verehüübe tükid söögitorust.
- Edasi ajas lisandusid: suured valud paremal pool keha ja higistamine valust; naha PH tase järsk muutus, kanüüli järgselt EMO-s asetatud sidemest põles nahk sügavate kihtideni. Vererõhu järsud kõikumised kuni 230/110; jõuetus; magamatus; südame rütmihäired; vahelöögid, pulss vahemikus 39-120. Ülakeha pidev vibratsioon. Kilpnäärme näidud üle normi. Selgelt tajutavad **neuroloogilised kõrvalekalded**, mida kunagi ei ole enne seda eksisteerinud.
- Haigussümptomid periooditi. I periood - 2.5 kuud; II periood- 3 nädalat; III periood - 3 kuud.

DIAGNOOSID:

- Jätkuv kilpnäärme sõlm (diagnoositud eelnevalt ja arstliku kontrolli all);
- Tuvastamata südame rütmihäired ja muud neuroloogilised reaktsioonid (seni ei ole suudetud leida põhjust);
- Süvenenud õlaliigese artroos; kaela radikuliit; karpaalkanali sündroom (diagnoositud 2021 detsember);
- mitte üheski epikriisis **pole sõnagi võimalikust vaktsiini kõrvalmõjust**; muud sümptomid ja terviserikked on diagnoosimata.

HETKESEIS:

- 1.5 kuud haiguslehel. Arstid ei tea ning ei leia põhjust. Neuroloogi visiit: 9.05.2022. Südame ultraheli - süda korras.
- Hetkel tervis parem, aitab Ida meditsiin (nõelravi ja biopton valgusteraapia kesknärvisüsteemi piirkonnas).

*Kuidas peaks patsient tõestama tagantjärei võimalikust seosest vaktsiiniga, kui ei suudeta diagnoosida ja eitatakse seost?

LUGU 2

Naine, 48a

Vaktsiin:

**AstraZeneca 2 doosi:
3.04.2021 ja 13.06.2021**

29.04 hommik
(2 tundi peale
haigast lahkumist)

7.05

12.05

- EMO-s võeti kanüül välja
- Puhastati ja seoti sidemega
- Naha reaktsioon: nahk nagu põles

LUGU 3

Naine, 51 a

Vaktsiin:

**AstraZeneca 2 doosi:
26.02.2021 ja 14.05.2021**

VAHETULT EELNEVAD/KAASUVAD HAIGUSED:

- Munasarja pahaloomuline kasvaja (2008, ravitud, kontrollitud, remissioonis)
- Reumatoidartriit (2018, algstaadium), migreen

SÜMPTOMID:

- 2 päeva peale vaktsiini vilistamine kõrvus ja südame rütmihäired ja pekslemine (jätkuvalt)
- 10 päeva hiljem vererõhu tõus ja vererõhu kõikumised (jätkuvalt), vappekülm ja higistushood, lihastõmbused reites, vibratsioon rindkeres, sagedasem urineerimisvajadus, kõhugaasid, seedehäired, iiveldus (öösiiti, jätkuvalt), hommikuti käed turses, magamatus, kurnatus, söögiisu puudumine, kaalukaotus 16 kg, "külmad" piirkonnad käsivarrel ja vasakul tuharal (jätkuvalt), vereringehäired- surevad sõrmed ja vasak jalg (öösiiti), peavalu kuklas, alaselja pinged, kuklas lümfid aeg-ajalt turses.

DIAGNOOSID:

- C56 munasarja pk (remissioonis), migreen, reumatoidartriit,
- 11.9 südamekahjustusega hüpertooniatõbi, ekstrasüstolid, ärevushäire, depressioon, laktoositalumatus

HETKESEIS:

- Periooditi (u.10 päeva) enesetunne parem, siis jälle kõigi sümptomitega hood (öösiiti) 2-4 päeva-ööd järjest, siis hakkab jälle natuke parem. Südameklõppimine on tänu rohtudele vähenenud, esineb siiski hoogude ajal vahelööke ja väga kõrge pulss. Kõrvad vilistavad pidevalt, vererõhk kõikuv - päeval madal, öösel kõrge (ka koos ravimitega), väsimus, kurnatus.
- Arstid vaktsiiniga ei seosta, pakutud on long-Covidit (pole covidit põdenud)

EELNEVAD/KAASUVAD HAIGUSED:

- Eelnevad haigused/mured puuduvad. Terve elu sportliku ja tervisliku eluviisiga.

SÜMPTOMID:

- 5 tundi peale vaksiini tekkis vasaku käe tugev valutamine ja tuimsus. Kestis mitu päeva. Jalgadest kadus kõndides/istudes tunnetus. Öösiti ärkasin sellepeale, et jalgu või vasakut kätt ei tundnud. Nad ei surisenud vaid oli täielikult tuimad. Selliseid hoogusid oli 3 kuud. Jätkusid jalgade väljasuremised, raskeks muutumised. Valutavad peale hoogusid. Kätes tekkisid samuti väljasuremised ja krambid. Peavalusid on elus olnud vähe ja pigem õrnalt tuikamisena. Nüüd on sellised, et ma ei suuda ennast liigutada ja ajavad südame pahaks et tahaks oksendada. Spordiga tegeleda endist viisi ei saa, sest pulss läheb kiirelt ülesse ja rinnus hakkab valus. Selliseid hetki esineb ka rahulolekus ja magades. Jalad külmetavad, isegi põrandaküttega ja sokke kandes on heledad ja külmad. 5päeva peale vaksiini käis kiirabi kodus, sest jalad olid külmad ja valged.

DIAGNOOS:

- Konkreetset polegi, sest pole klassikaline juhtum ja testid ei täida norme. Leitud ainult, et südame vasakpoolne vatsake on laienenud.

HETKESEIS:

- Jalad külmetavad endiselt. Peavaluhood on endiselt piinarikkad. Kätes ja jalgades on endiselt surisemised ja muutuvad pooltuimaks. Rinnakus esineb tugevalt valusid.

LUGU 5

Naine, 34a

Vaktsiin: **AstraZeneca**

1 doos: 03.04.2021

EELNEVAD/KAASUVAD HAIGUSED:

- Varasemalt enne vaktsiini 2-3 migreenihoogu elu jooksul (aurata migreen).
- Skolioos ehk vildakselgsus. Ennem vaktsiini sportliku eluviisiga ning kaebusi ei olnud.

SÜMPTOMID:

- Ca 10 min peale vaktsiini tekkis presünkoop, treemor, teadvuse kadu umbes 1 minutiks, osaline amneesia (mälu lüngad). Igapäevased migreenilaadsed peavalud, lihasnõrkus, 5 nädalat palaviku, valu mõlemapoolsetes silmade piirkonnas, heli- ja valgustundlikus, üks silm vaatab kõõrdi, käte ja sõrmede osaline tundetus ja surin, unehäired, kogu keha vibratsioon, lümfid paistes, parema abaluu valud. Vaktsineerimispunkti viidi kiirabiga haiglasse (kaks päeva intensiivraviosakonnas ja edasi neuroloogia osakonnas, kokku nädal aega haiglas)

DIAGNOOS:

- 09.04.2021 muud täpsustatud peavalusündroomid (Covid vaktsiini järgne peavalu), **tänaseni kestev**
- 27.05.2021 silmavalu, vasak silm vaatab kõõrdi **tänaseni kestev**
- 28.06.2021 glaukoom, silma muude haigusseisundite järgne sekundaarne glaukoom, **tänaseks paranenud**
- 26.07.2021 ärevus- ja unehäired, **tänaseni kestev**
- 26.10.2021 kovergentne ehk sissekäänduv konkomitantne e kaaaslev strabism, **tänaseni kestev**

HETKESEIS:

- Siiani igapäevased peavalud, mille tõttu võtab igapäevaselt erinevaid retseptiravimeid peavalude ja ärevuse vastu, sh paracetamoli vajadusel.
- 21.03.2022 silmakirurgi vastuvõtule (kovergentne ehk sissekäänduv konkomitantne e kaaaslev strabism).
- Massaz ja erinevad meditatsioonid leevendavad. Päevavalguses kasutab polaroid pöikesepillile, et silmavalusid leevendada. Lisaks lisikul peale vaktsiini mälu probleemid.

LUGU 6

Naine, 49a
Vaktsiin: Comirnaty
1 doos: 28.07.2021

EELNEVAD/KAASUVAD HAIGUSED:

- Puudusid. Terve elu olnud sportliku ja tervisliku eluviisiga.

SÜMPTOMID:

- 24h jooksul tekkis süstekäes paresteesia. 7 päeva hiljem närvivalud mõlemas käes ja jalgas. Sealt edasi bulbaarparalüüs ja lämbumine, hootine kahelinägemine, tugevad äkilised valud erinevates kehapiirkondades, fastikulatsioonid, kloonused, müoküümiad, lihaskrampid, jäsemete ja näo tundlikkuse vähenemine, südame rütmihäired, erituselundkonna häired, liigesevalu ja liigeste jäigastumine, nahaprobleemid jt neuroloogilised, reumatoloogilised ja kardioloogilised sümptomid.
- Neuroloog ja immunoloogid oletasid, et tegemist on psüühikahäirega. Neuropsühholoogiline testimine ei kinnitanud seda meediikute oletust.

DIAGNOOS:

- 20.12.2021: Autoimmuunse geneesiga peekiudude polüneuropaatia (närvikahjustused üle kogu keha), **tänaseni kestev**
- 20.12.2021: Posturaalne ortostaatiline tahhükardiasündroom, **tänaseni kestev**
- 15.02.2022: Kaasuv depressioon, **tänaseni kestev**
- 23.02.2022: Provotseeritud immuunpõletikuline vaskuliit, **diagnoosi hüpotees, mis ootab uuringuid**

HETKESEIS:

- 15.-20.12.2021 viis päeva haiglas uuringutel ja ravil. Kaks päeva pärast ravi lõppu tulid kõik sümptomid tagasi.
- 28.03.2022 plaanitud kordushospitaliseerimine
- Igapäevaselt ja -öiselt ülal kirjeldatud sümptomid, mille avaldumise intensiivsus on muutlik ja ette ennustamatu.

VAHETULT EELNEVAD/KAASUVAD HAIGUSED:

- Puuduvad. Ei ole esinenud allergiaid, lööbeid.
- Puudusid eelsoodumused ja kokkupuuted alltoodud seisunditega.

SÜMPTOMID:

- Peale esimest vaktsiini: esimese päeva õhtul tekkisid alakõhtu sääse hammustust meenutavad punnid, mida tuli iga päevaga juurde. Neljandal päeval olid lööbega kaetud käed ja rindkere mõlemad küljed. Lööve suurenes iga järgmise päevaga.
- Kaks nädalat peale esimest vaktsiini tekkisid lühimälu häired, lööbega olid kaetud terve rindkere, käed ja pea, tekkisid sisemised valud (rindkere kolmnurka). Nõgestõve põletik oli nii laiaulatuslik, et peale päikese loojangut tulid külmavärinad.
- Arstide seisukoht (oktoobris) - nõgestõbi ei ole tingitud vaktsiinist ja võin teise vaktsiinidoosi teha. Peale teise süsti saamist oli esimesel päeval kõik korras. Neljandal päeval oli keha jälle kaetud nõgestõve lööbega.

DIAGNOOSID:

- Krooniline nõgestõbi.
- Peale teist vaktsiini arsti seletus telefonis – neljandal päeval peale vaktsineerimist kukub autoimmuunsus kokku.

HETKESEIS:

- Immuunsüsteem on endiselt häiritud - nõgestõbi ja sisemised valud. Tarvitan igapäevaselt immuunsupressante ja allergia ravimeid.

LUGU 7

Mees, 41a
Vaktsiin: Comirnaty
2 doosi:
22.05.2021 ja 25.10.2021

4. päeval peale esimest vaktsiini

3 nädalat peale esimest vaktsiini. Ravimid hoiavad nõgestõve kontrolli all (pole paistetust ja vähem koldeid)

EELNEVAD/KAASUVAD HAIGUSED:

- Insuliinisõltumatu suhkrutõbi tüsistusteta, hüpertooniatõbi.
- Enne vaktsineerimist väga aktiivne - iga päev 10-14 km kepikõndi ja 2 korda nädalas peotantsu trenn.

SÜMPTOMID:

- Peale esimest vaktsiini 5 minuti pärast näo alumise poole paresteesia 2 tunni vältel, suu ja nina tuimus, (nagu tuimestussüst hambaarstil) ja umbes 10 tunni pärast anuuria 12 - 14 tundi. Teine ja kolmas päev ülitugev peavalu. Täpselt samad sümptomid ka peale teist vaktsiinidoosi, anuuria pikemalt, umbes 18 tundi. Peale anuuriat urineerimine sage ja valulik, (öösel iga 15 min tagant), valu neeru piirkonnas, alatemperatuur, südamepekslemise hood, tinnitus, jalalabade külmetuse hood, jalgade nõrkus ja lihaste tuimus kintsu esiküljel, meeletu väsimus ja jõuetus, higistamishood, peavalud, krambid jalgades, süda paha suvalistel aegadel, silmapõletik, käte suremine kuni õlgadeni öösel, mälu vähenemine...lihtsalt nii halb oli olla, et igal õhtul arvasin, et hommikul enam ei ärka.

DIAGNOOSID:

- 1. Anuuria - möödus 2. Paresteesia - kestab, aga harvem. 3. Reaktiivne artriit - puusa bursiit, põlveõndla Bakeri tsüst, kannakõõlus paksenenud, hüpervaskulariseeritud - tendiniit. Subkutaanse kandluu bursa piirkond on turseline, seal vähene vedelik ning hüpervaskularisatsioon; kandluutaguses bursas vähene vedelik - bursiit. Kandluu taguse Achilleuse kõõluse kinnituskohas entesofüüt - need kõik hakkasid korraga peale vaktsineerimist ja on kinnitatud, kuid ravile pole allunud ja kestavad juba 11 kuud. Jalgade nõrkus ja üleüldine jõuetus pole diagnoosiga kinnitust saanud, uuritakse veel.

HETKESEIS:

- Kandluu probleemid ei taandu, jalgade nõrkus reie eesküljel, üldine nõrkus ja jõuetus, öised käte suremised ja tihedad peavalud, tinnitus.

AITÄH!